

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K. Vidéken: " 9.— " " 4.50 "		Főszerkesztő: Dr. VARGA LAJOS.	Egyes szám ára 4 fillér. SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.
--	--	--	--

Cató immaculata.

Panama itt, panama ott, panama mindenütt. Ez ma a jelszó s legujabb, a legförtelmesebb, mert azt a becsületet és tisztességet szennyezi és tiporja a sárba, amelyet a rágalmazó nem adott, nem adhat és régi tisztafényében saját mocskos kezeivel visszaállítani képtelen.

Ez ma az érvényesülésnek egyik módja: piszkolni, gyanusítani, aztán rágalmazni a nyilvánosság tere közbizalomból szereplő egyéneket, hogy a stréber, az akarnok ezeknek háttára felkuszva, onnan a kimagasló helyről addig ordítson, amíg végre is észre veszik.

Aztán elégedetlenek is vannak, habár a legteljesebb jóhiszeműséggel eltelve, de a közös cél: a szerephez jutásnak célja egyesíti őket. A rosszhiszemű strébert a jóhiszemű és tisztas szándéku ellenzékkel.

Természetes, hogy a strébernek ereje ez által gyarapszik, még más oldalról: az igazi ellenség köréből is nyer támogatást, erköcsit is, anyagit is.

Mert a fő: hogy az érvényesülés érdekében összeveszteni kell az összetartókat, üszköt dobnak közéjük, vagy sárkányfogakat, hogy a mig ők bent marakodnak: az alatomos ellenség belopózkodva, elarbolhassa a cochisi aranygyapjút.

Mindig úgy volt az, az ó-kortól kezdve le egészen mostanáig, az argonautáktól kezdve le egészen a debreceni Catóig!

A közélet tisztaságának ez alapostolai a közéletnek megmételtyezői. Feldulják a társadalmi békét, ellenségekké teszik a jóbarátokat, nem szent előttük a családi szentélynek küszöbe. Belopják magukat a legbizalmasabb és a legtiszteltebb körökbe, onnan ámulást hoznak, ide a visszavonás csiráit viszik magukkal.

Romlás kíséri minden lépésüket, büzhödt és mérges a levegő, amit kilehelnek.

És mindez — szabad. A sajtószabadság szent nevében mondom és a legutóbbi napok eseményeire esküszöm, hogy mindez szabad.

A debreceni Cató esküdszék előtt állott, hogy bizonyítsa aljas rágalmait.

Cató nem bizonyított, mert — bizonyítani nem tudott.

A vádtanács által rágalomnak elismert tényállások után minden egyes esetben feltételezt a kérdés az esküdtekhez.

„Bebizonyította-e vádlott állítását?” és az esküdtek ez előtt a kérdés előtt kitértek, nem tárgyalták; azt mondták, hogy a rágalom nem rágalom, a becsületsértés nem becsületsértés, tehát minek keressük azt, ami bűnöst menthetné, hiszen nincsen vétség, nincsen bűnös sem.

Hiszen ez magába véve subjectiv megnyugtatósnak elég is volna.

De a sajtószabadság szabadalmazott sajtóbetyárjai nem azért cserélték fel a tisztas bádógipar szerzőségeit a tollal, a cselédszerző intézet kopott padját a szerkesztőségi zsölygyével, hogy ezt a subjectiv felmentést a maguk javára és a meg-rágalmazottak kárára ki ne zsákmányolják.

A debreceni Catónak egyetlenegy tényállását sem honorálták az esküdtek ezzel a verdikkal, hogy állítását bebizonyította. És mégis csak azért, mert az esküdteknek kiváló jogászai és ítéző képessége szerint Cató állításai nem meritik ki a rágalmazás, sem a becsületsértésnek büntetőjogi fogalmát, tehát mert e miatt nem mondják ki Catót vétkesnek: Cató azt ordítja széles világgá, hogy állításait bebizonyította.

Valóságos ördögi hazugság!

Ellenben Catóra bebizonyosodott, hogy pénzért, a darabontok judás pénzéért árulóává lett hazájának, hogy a Ganz gyárnak neki szegezve revolverét: elárulta annak az írói tollnak hivatását, melynek a közérdeket kell szolgálnia, elárulta egyik jóltevőjének becsületét, tisztességét ennek háta megett, tehát megcsalta azt, akinek annyi hálával tartozik, hogy annak leszolgálására két emberi élet is kevés.

És Cató ezeknek dacára felemelt fővel jár-kél a társadalomban. De nem mindenütt. A szocialista tábor például — melynek pedig előbb szövetsége volt — megvetésével sujtja azért az erköcselenségért, hogy pennáját — meggyőződésével ellentétes irány támogatására áruba bocsátotta.

De tudják ezt róla mindenütt. A keztyűt viselő társadalom is kiközösítette magából, mert tudja, hogy Cató a becsület és tisztességgel állandóan hadi lábón áll.

Élénk emlékezetben van mindenütt, hogy Márk Endrét addig gázolta az erköcsi megsemmisülés fertőjébe, mig végre is Márk Endre néhány ezressel megváltotta kinszenvedéseit és hegyibe nyomdát vett neki s erre Cató nemcsak elhallgatott, sőt Márk Endrét providentialis államférfiúnak kinevezte.

Köztudomásu, hogy Cató megszarusolta a Hajdumegyei Népbankot s aztán hallgatott.

Most kisült a Ganz gyári zsarolás, februárban a darabontokkal való cimboráskodás.

Ezeken felül mi tudjuk, hogy Cató elsikkasztotta a „Debrecen” pénzeit, hogy okiratot hamisított és hamisan esküdt.

Ugyebár, hogy ez a mi Catónk egy valóságos ördög?

Ejh mit! Pereljen az ördög az ördöggel.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladeköt, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarok, köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára üvegenként 4.— korona

Megszűnt sajtópör.

Távol áll tőlünk az, hogy a debreceni esküdszéknek legutóbbi ismeretes verdiktjét legkevésbé is bírálhat tárgyává tegyük. De annyit mégis elmondhatunk, hogy ez az új sütetű verdikt a legnagyobb megütközést keltette az egész társadalomban, bár — a vádlott Székely Imrének februári leleplezése után — ezt a verdiktet senki sem tartotta lehetetlennek.

Mint akkor, úgy most is a vádlott tartozott bizonyítani. Februárban azzal volt vádolva, hogy megrágalmazta Márton Imrét, Kiss Albertet és dr. Varga Lajost, mintha Krisztoffyval cimboráltak volna. Székely Imre ezt legkevésbé sem bizonyította, ellenben vele szemben bebizonyították vádlói azt, hogy ő, Székely Imre kért pénzt Krisztoffytól és kapott 3000 judás koronát. És az esküdtek azt mondták, hogy a vád tárgyává tett cikkeken rágalom nincsen.

Most pedig a miatt vádolták, mert azt írta Márton Imre, dr. Márton Kálmán és dr. Varga Lajosról, hogy pénzért szavazták meg a Ganz gyárnak a villamos világítási vállalatot. E gaz rágalomra Székely Imre annyi bizonyítékot sem szolgáltatott, mint az „i” betű feletti pontocskát. Ellenben bebizonyították vádlói, hogy ő, Székely Imre megszarolta a Ganz gyárat potom 1000 korona erejéig és hogy áruba bocsátotta nem a saját, hanem Jánosi Zoltánnak tisztességét és városatyai belátásának minden dekorumát, azét a Jánosi, Zoltánét, aki Székely Imrét legkedvesebb barátjának és a világ egyik legbecsületesebb emberének nevezte. És az esküdtek ismét azt mondták, hogy a rágalmazásnak büntetőjogi tényálladéka fen nem forog.

Az a feszült érdeklődés, mely ezt a tárgyalást nyomon kísérte és

amely Székely Imre zsarolásának leleplezésével érte el a tetőfokát: a verdikt kimondása után egyszerre alászállott. Valami nehéz érzés ült meg mindenkinek keblét, mint mikor a vastag füst fojtogat. És felhangzott a kétségbeesés szava, hogy hat ez a jutalma a közérdek fáradhatatlan munkásának? Hogy oly emberek, akik idejüket, rendes és hivatalos foglalkozásuktól elrabolják, akik családjuktól egészen elzárkóznak, akik feláldozzák lelküknek nyugalma és testüknek egészségét azért, hogy pártjuknak közbizalmából reájuk ruházott tisztüknek megfelelhessenek, — hogy ily emberek ne kapják meg a keresett elégtételt azzal szemben, akit saját védője a „legnagyobb gazember” címmel tisztelt meg és aki viszont saját védőjét nullának nevezte és akivel szemben bebizonyították, hogy tollát áruba bocsátotta a darabontoknak és aztán eladta jó pénzért a Ganz gyárnak! Igazán megdöbbentő.

Márton Imre és vádló társai elegendet tettek azzal, hogy kiállottak az esküdtek elé. Megengedték a bizonyítást maguk ellen a legszélesebb alapon és a vádlott meg is kísérelte ezt, de egyebet nem ért el. A vádlott Székely Imrének mérgezett nyilait visszapatantak ő reá és a történetek után senkinek sem lehet kifogása az alábbi beadvány ellen, mellyel a mai napra kiüzött sajtópert elejtették.

Tekintetes királyi Törvényszék mint
Esküdbíróság!

Tisztelettel alant írott Márton Imre, dr. Márton Kálmán és dr. Varga Lajos főmaganadvíttok Székely Imre hírlapszerkesztő ellen a t. k. kir. törvényszék előtti több sajtópert tettünk folyamata. Ezek közül a már befejezett ügyek részben marasztaló, többször pedig felmenő verdiktrel végződtek. De az az elégtételünk minden alkalommal megvolt, hogy bár a bizonyítást magunk ellen

a legszélesebb alapon megengedtük és bár a vádlott ekkép kiszélesedett bizonyítási jogával a legteljesebb mértékben élt is, — ellenünk, amint ezt a felvett bírósági jegyzőkönyvek is igazolják, soha, egy alkalommal se tudott semmi olyat bizonyítani, ami erkölcsi integritásunkon foltot ejthetne. Ez a mi legnagyobb elégtételünk s minthogy a még be nem fejezett ügyünkben folyó hó 18. napjára kitűzött esküdszéki fő tárgyaláson Székely Imrének olyan inkriminált cikkei szolgálnának a vád alapjául, amelyeknek tárgya a lefolytatott sajtóperekben inkriminált cikkekre tárgyával egyezik s így az elégtételt ezen cikkekre tartalmával szemben is megadta már nekünk a vádlott részéről eddig megkísérelt bizonyításnak sikertelensége: ezekre tekintettel összes alantírottak tisztelettel bejelentjük, hogy vadiratunkat ezennel visszavonjuk és a folyó hó 18. iki fő tárgyalás megtartását mellőzni kérjük.

Alulírt dr. Varga Lajos ellen Székely Imre bizonyítani kívánta a folyó hó 18. iki tárgyaláson, hogy a harmadik kerületbeli képviselőjelöltségtől 6000 koronáért állottam el.

Minthogy ez a körülmény még eddig lefolytatott egyik sajtópéremnek sem volt tárgya, minthogy vádlott az erre vonatkozó bizonyítás megkísérlésétől a fentebb bejelentett vádelejtés folytán esik, — minthogy magammal szemben ezen állítás valódiságát is bírói fórum előtt és pedig a bizonyítás legteljesebb megengedésével óhajtom tisztáztatni, tisztelettel bejelentem, hogy Székely Imrével szemben ama sajtópérem, melyet ellene kizárólag ezen állításának hírlapi közzététele miatt már régebben megindítottam s melyben a fő tárgyalás kitűzésére sor nem került — ezennel világosan fentartom.

Tisztelettel:

Márton Imre.
Dr. Márton Kálmán.
Dr. Varga Lajos.

E beadvánnyal Márton Imrének Székely Imre elleni sajtóperei befejeződtek. Ellenben dr. Varga Lajossal még egyszer — legalább — találkozni kell.

Márton Imre — mint értesülünk — másutt, a függetlenségi és 48-as pártnál keres elégtételt s mint értesülünk: legközelebb intéző bizottsági ülés tartatik. Egyelőre azonban csak sensatio hajhászásnak kell mi-

Kézér János eltűnt.

— A „Debrecen” eredeti tárcája. —
Írta: Pataki István.

Nagykunmadaras mindig híres volt a szép leányairól. De az 1840. iki éven mégis akadt egy „legszebb”. És pedig volt Jámbor Sabina. Az apjának, Jámbor György uramnak alig volt két hold földje, meg egy házikója s amíg fel nem serdült Sabina, bizony nagyon sok leánynak volt jobb dolga, szebb ruhája.

De mikor felserdült egyszerre megváltoztak a körülmények. Sabina a legszebben öltözött s ez által addig is feltűnő szépsége jobban kitűnt, a házban volt minden s Jámbor György uram legbecsesebb vendége lett a Brüll Mór koresmájának, aki csakat fogyasztott és készpénzzel fizetett.

Sabinka pedig annyit mulatott, mint egy leány sem, sem az előtt, sem azután, vagyis jobban mondva Sabina sohasem dolgozott, hanem mindig mulatott.

Csak a vagyoni gyarapodás észrevése után tűnt fel azután, hogy a Jámbor György uram szegényes viskóját oly sok uri ember keresi fel s épen akkor, amidőn György ur a koresmában időzik, az anyja a mezőn dolgozik és csak Sabinka van otthon.

De mind a furcsa hírek dacára bomlottak a legények Sabina után, mert hát hiába, csak ő vele lehetett igazán mulatni.

Hej! de sok anya mondta dei fiának, ne járj azután a leány után, elbolondít, tönkre tesz, megcsal.

De ha a deli legény szeretett elbolondulni, tönkre menni, megcsaltni.

És egy-egy megkóstolgatta, hogy milyen mezéves a Sabina ajka, félig rabolt, félig önként adott csókja.

Egyszer aztán lejjebb szállt a Sabina ragyogó napja. Az uri látogatók el-el maradtak. Bizonyosan valahol egy új csillag merült fel a homályban. A legények közül pedig egyik, bizonyosan a jó anyja tanácsára bolond fővel megházasodott. És a bolond példa pedig ragadós lett. Egyre-másra mentek férjhez a nem mulató leányok, Sabina pedig pártában maradt.

A megmaradt legénytábor annál jobban kitarított Sabina mellett, hogy ezeket megtarthassa minél többet engedett odanézni azokba a csalfa szemekbe s kóstolgatni az ajkak édességét.

Szóval haladt, haladt a szép leány az — árokpárt felé.

És ekkor egész váratlanul megjelent a mentő.

Egy ácsmester felajánlta nemcsak szivét, de kezét is. Valódi hites feleségül akarja elvenni.

A bukott leány, aki már maga is látta integritását az árokpártot, kapott a megmentőt. Valami hálafélét érez Isten iránt s a legjobb szándékkal lesz hites társa az ácsmesternek, Kézér Jánosnak. A leány megtérése valódi, soha ellensége sem mondhatott rosszat Sabina után. Hűséges felesége lett az ácsmesternek, amidőn a második évben gyermeke

született, valódi áhitattal borult térdre, hálát adva a megbocsátónak.

Csak hogy az volt a baj, hogy azelőtt kerülte a munkát, nem értett semmit a háztartáshoz s amit azelőtti leánytársai könnyen elvégeztek, neki azért mindig a szomszéd asszonyhoz kellett menni tanácsot kérni.

Az első években e miatt nem volt baj, a szerelmes férj elnéző volt, de hovatovább mindent észrevett.

Évek múlva a neheztelő szavak civédassá váltak; a nő rózsái hulltak lefelé, a házi gond, a gyermeknevelés fáradalmi megviselék s midőn Sabina elvesztette előbbi szépsége legtöbb nyomait, a férj goromba lett, ittas állapotban előbb kézzel, majd minden kezűgybe eső tárggyal kezdte magyarázni Sabinának a takarekoskodás elemeit.

Sokszor az egész utcát fellarmázták civakodásukkal és a szomszédoknak kellett közbelépni.

De az asszony nem hagyta el férjét, de szeretete mindig gyengült s midőn férje a multját is állandóan felhozta, érezte, hogy ott van, ahol férj: gyűlölik egymást.

Nem egyszer panaszkodott az asszony, hogy férje nyaktól-talpig végig verte.

Mutogatta is a veréshelyeket, de azért már ő is átjárt egy-egy pohár pálinkára Brüll Mórhoz.

Igy élt keresztül Sabina a gyönyörteljes pár év után 25 kinteljes esztendő, halállal fenyegetve a férjet, aki viszont őt fenyegette megfojtással.

* * *

nősíteniük az E. H. azon közleményeit, mintha Márton Imre pártelnöki állásáról lemondott volna.

POLITIKAI HIREK

(A nemzeti bank ügye.) A jövő héten, a képviselőház ülései után megkezdte félbehagyott munkáját a „nemzeti bank előkészítésére kiküldött” parlamenti bizottság is. Eddig a véleményeket szerezték be, most megkezdődik a vita, amely igen szenvedélyesnek ígérkezik. A függetlenségi párt úgy ragaszkodik a nemzeti bank eszméjéhez, de viszont az alkotmánypárt, amely nehágy kiváló pénzügyi kapacitást foglal magában — köztük Széll Kálmánt is — ma még jobban ragaszkodik álláspontjához, mint valaha.

Ez álláspont szerint pedig a bankkérdés nem politikai kérdés, hanem tisztán pénzügyi, amelyet tisztán számszerűen kell eldönteni. A számok pedig arra indítják az alkotmánypártot, hogy a közös bankhoz ragaszkodjék. Nagy hatást tett a kedélyekre Kornfeld Zsigmond szakvéleménye, amely a pénzügy, de a jó hazafi egyszerűségével, mondhatni ridegségével figyelmeztet a bankkettéválasztásának veszedelemre. Hogy gróf Tisza István, akinek hozzájárulását senki sem tagadja, viszont ugyanúgy nyilatkozott, az színtelen erőteljes memento, még a függetlenségié számára is.

Ilyenformán nagyon is kétséges a bankügy sorsa. És akik a fuzió reményességét is erre alapították, azok teljes joggal ítélik meg pesszimistikusan a helyzetet.

(A pátriárkaválasztás.) Karlócáról jelentik nekünk: A helyzet még mindig nincs tisztázva. A radikálisok folyton tanácskoznak, de nem tudnak megegyezésre jutni. Az éjjel is sokáig együtt voltak és főképp Balla főispán és Tomics Jásza igyekeztek a renitenskedőket kapacitálni, hogy Bogdánovicra szavazzanak. A radikálisok most valószínűleg a székelyekbe jutottak. Ugyanis, ha nem választják meg Bogdánovicot, akkor a kormány a kongresszust felosztatja és könnyen lehet, hogy új választásoknál a radikálisok kisebbségbe jutnak és ebben az esetben elvesztik a hatalmukat is, melyhez pedig görcsösen ragaszkodnak. Ha pedig Bogda-

novicsra szavaznak, úgy elvesztik népszerűségüket, de az új választásokig a hatalmon megmaradnak és ezen idő alatt erősíthetik pozíciójukat és megvalósíthatják az autonómiában tervezett reformokat. Valószínű, hogy a kisebbik rosszat fogják választani és Bogdánovicot fogják pátriárkának választani.

(Kész az új véderőtörvény) Bécsből feltétlenül megbízható forrásból jelentik nekünk, hogy az új véderőtörvény tervezete teljesen elkészült.

Az új véderőtörvény a kétévi szolgálati időn alapul, mely egyelőre csak a gyalogságnál fog életbe léptettni. A lovasságnál és tüzérségnél azonban a háromévi szolgálati idő továbbra is megmarad.

Természetes, hogy a kétéves szolgálat az ujoncjutalék felemelését fogja maga után vonni. Az évi ujoncjutalékot a hadügyminiszter a mostani százezer emberről százhatvan ezer emberre kéri felemeltetni. E szerint a közös hadsereg és a két honvédség részére az évi ujoncjutalék 214.000 embert fog kitenni s a hadsereg békelelétszáma 420.000 emberre fog emelkedni.

Az új törvénytervezet a büntető eljárást is reformálja. A magyar ezredek hadbíróóságainál a magyar tárgyaló nyelvet rendszeresítik, hivatalos nyelvnek azonban a német fog megmaradni.

Az egész véderőreform költségeit körülbelül nyolcvan millió koronára teszik.

A tanács ülése.

Kellemetlenkedik Szabolcs megye. A „Telegdi“-féle boltbérlet körül.

Tegnap délelőtt ülést tartott a városi tanács. Mint rendesen adminisztratív ügyeket intéztek el legnagyobb részben Ezekon kívül azon-

ban foglalkoztak egy pár nagyon érdekes dologgal is. Így mindjárt a nemes Szabolcsvármegye garabonciáskodásával — vagy talán — tudatlanságával, akik „Előjáróságot” keresnek Debrecenben.

Mintha valami istenhátamegett fekvő faluról volna szó. A tanács ehhez képest válaszolt erre a kis „botlásra”.

Tekintetbe sem véve a küldött átiratot ráírták, hogy a címzett ismeretlen.

Ezenkívül csinos kis kavardás támadt a körül az ártatlan tanácsi határozat körül, melyben a városi tanács jelenleg Hegedüs és Sándor által bérelt Telegdi-féle helyiséget kiadta évi 2500 koronáért Grósz Nagy Ferenc és Muraközy László gyógyszerészeknek, akik drogériát csináltak volna oda.

A tanács ezen végzését többen megtámadták. Hogy többet ne említsünk, Jóna és Jóna drogéria tulajdonosok évi 2600 koronát, Antalfy könyvkötő cég 2700 korona évi bért adott volna érte, amint beadványukban azt kifejtették. Több kereskedő pedig azt kívánta, hogy nyilvános árverést tüzzenek ki a bolt helyiségre.

Ezek a körülmények arra indították a tanácsot, hogy előbbi végzését hatályon kívül helyezze, 1909 május elsejétől számítottlag árverésen adja ki a bolt helyiséget. Az árverés szeptember 29-én lesz.

EGYESÜLET.

— Jogásznök választás. Főnyes diadalt aratott tegnap a makfalvi Dózsa István párt. Szeretett jelöltjüket óriási többséggel megválasztották. A derék elnök, aki mellett a józanabb elemek csoportosultak, megfogadta szép programbeszédében, — hogy új diákéletet terem a vén kollégiumban. Adja az Isten!

Az 1878. év január 7-én a madarasi község háza tanácstermébe egy jól bepólyált asszony végődött be folytonos jajgatás között.

— Jaj, jaj, Pápai főbíró uram!

A nagy kendő valahogy lecsapott s a főbíró a jajgató asszonyban a valamikor szép és most elég csunya Sabinát ismerte fel.

— Na, mi a baj?

— Jaj Pápai uram, az uram.

— Tán megint megverte?

— Bár verne, bár érezném a kezét.

— Valami baja van?

— Ha én azt tudnám, jaj.

— Hát mondja, miért jött?

— Az uram január harmadika óta nem jött haza.

— Majd előkerül.

— Dehogy is, jaj, akkor tudnám, hogy hol van.

— Na, hiszen majd kurrentáltatni fogjuk.

— Bár megtalálnák. Csak kurrentálja bíró uram.

— Meglesz. Isten áldja.

A megvigasztalt asszony kiment. Elindult a házakhoz, kérdezősködni az ura után, de mindenütt azt a lesújtó hírt hallotta, hogy nem látták.

Megakart szabadulni Sabina az urától s most megszabadult váratlanul.

A szegény Sabina megtörtén járt utcáról utcára, kérdezősködni.

De sehol semmi nyoma.

Ugylátszik a férj elhagyta a megunt feleséget. Hányszor megtörtént ez.

* * *

Annyi bizonyos volt, hogy január 3-án éjjel Kézér János ott volt a Brüll kocsijában. Onnan ittas állapotban ment el, de hogy hova mehetett nem találták meg.

Köröztek a jámbor ácsmestert, de hirtelen jött sehonnán.

Ugyan jól elmenekült a felesége elől, volt az első hiedelem.

— Hát bizony — mondták a szomszédok — nem valami csendes élete volt a Kézér házaspárnak.

Téli időben városban is, de különösen falun jobban összeszorulnak az emberek. — Hol a gazda, hol a gazdasszony el-elmennek ide-oda tanyáznál.

Ki-ki sütnék egy házassítást is, de legjobban járja az emberszóllás.

Nagy-Kunmadaras bármily nagy is, de mégis falu s így érthető, hogy a Kézér János eltűnése szóbeszéd tárgyát képezte.

Ha egy ilyen kandalló melletti pletykázásnál valaki csak úgy elejtette, hogy hátha Sabina tette el láb alól Kézér Jánost, egy hét múlva ugyanazon házhoz már úgy tért vissza a hír, mint megtörtént dolog.

Minden házba eljutott tehát ez a hír s mert a minden házban a Pápai Sámuel főbíró uram háza is benne volt, bizony oda is eljutott a hír.

Pápai uram rögtön közölte ezt a kósza hírt Farkas főjegyző úrral. S mert nem tar-

tották lehetetlennek a dolgot, mindjárt másnap beállították a busz özeveghez.

Eltűnt szaladt Sabina.

— Talán hír van az uramról?

— Van! — felelte Pápai.

— Micsoda? Jön-e haza, nem jön-e?

— Azt mondják itthon is van.

— Ah, főbíró uram, bolondit. Akkor csak tudnám.

— De úgy van itthon, hogy nem láthatni.

— Nem értem.

— Hát azt mondják, hogy megölték.

— Jaj Istenem!

— Azt is mondják, hogy te ölted meg.

— Én Istenem!... Hogy mondhatnak ilyet?

— Ugy, hogy magad is mondtad többeknek, hogy meg fogod ölni.

— Oh!... mit nem mond az ember haragjában.

— Igaz, igaz, de mi azért kutatunk.

Es Pápai uram nagy eréllyel kutatott padlásra, pincébe, kutba, verembe, de eredmény nélkül.

De erre már dühbe jött.

— Hát hova tetted Sabina?

— Hát bíró uram nézze, itt van ez a két nagy kutya, három disznó, csuprok, mért nem keresi azokban is? — felelt nagy mérgeesen Sabina.

Pápai uram leforrázva ment el.

Hej, pedig igazat mondott Sabina.

(Folytatjuk.)

A hajduság vétója.

Szabolcsvármegye földrablása ellen.

A szeptemberi közgyűlés.

A nagy Bocskay ősök ivadékai méltó választ fognak adni arra a harc-üzenetre, amelyet ellenünk a nemes Szabolcsvármegye intézett. Az egész hajduság szíve összedobban, mikor arról van szó, hogy elszakítsák egymástól az évszázados jogok és a vérségi kötelék kapcsán összetartozó hajdu városokat.

A harcüzenetben meg lesz a méltó felelet. Arra hivatkoznak a derék szabolcsiak, hogy a hajduk hozzájuk huznak. Hallhatták már eddig is, hogy mi a véleménye e tekintetben az egész hajduságnak.

„Egyek akarunk lenni, amint egyek voltunk a múltban, vagyunk a jelenben és leszünk a jövőben!” — ezt kiáltja a nagy hajduság, az egész ország színe előtt, a jó szomszéd Szabolcsvármegye felé.

Meghiusultak tehát a jó szabolcsiak abbeli reményei, hogy a derék hajduvárosok esetleg adnak még valamit arra a sok mézes-mázos beszédre, csalogatásra, amivel a szabolcsiak őket elárasztották. A derék hajdunépet nem lehet megteveszteni. A Bocskay ivadékai nem tagadják meg sem magukat, sem testvéreiket.

„Jóban, rosszban együtt voltunk sok század viharain; létkérdéssé erősödött meg közöttünk az a kapocs, amely mindaddig összefűzött bennünket. Nem engedjük tehát a legszentebb jogainkat a sárba tiporni. A késhegyig menő harcot folytatjuk azon merénylet ellen, amely a nagy hajduságra akar mérni halálos csapást!”

Igy beszélnek a hajduvárosok. És így kell, hogy beszéljenek, ha van még jog és igazság!

Mert mire is hivatkoznak a derék szabolcsvármegyei atyafiak? Történeti jogokra, közigazgatási érdekekre, területi kikerekítésre, a hajduvárosok vonzalmára — és még több efféle frázisokra.

Frázisokra — mert ezek nem szolgálnak egyébre, minthogy leplezik hangzatosságukkal azt a rut önzést, amely visszatetszik a szabolcsiak minden mellverése mellett is.

Történeti jogok? Ha lehet történeti jogokra hivatkozni, akkor

csak a hajduság hivatkozhatik történeti jogokra. — Mert mi volt a hajduság? Évszázadokon keresztül minden befolyástól ment szabad nép, akiknek a kiváltságos kerületük — a hajduság — csak névlegesen tartozhatott részben egyik vagy másik vármegyéhez. Ezen történeti előjogoknak a szentesítése volt Hajdúvármegye kialakulása.

Mert a történelem halad. Ugyan nem-e mosollyal fordulna felénk mindenki, hogy ha a „három tenger mosta” Magyarország visszaállítását követelnők?! De a jó szabolcsiak kivánsága tán még ennél is nagyobb lehetetlenség.

Közigazgatási, területegységi érdekekről beszélnek — természetesen, hogy Szabolcsvármegye közigazgatási és területegységi érdekeiről! És épen itt van a bökkenő! Ez hát a „közérdek”, amit annyira hangoztatnak. Azt készséggel elismerjük, hogy ez lehet a jó szabolcsiak közérdeke, de nekünk létérdeünk, életfenntartásunk ellen tör.

Már pedig ki volna olyan balga, hogy a maga életét áldozza fel egy olyan „jó szomszéd” érdekéért, mint Szabolcsvármegye?

Hogy hogyan vonzódnak a hajduvárosok Szabolcsvármegyéhez, arra már fényes feleletet adtak — magok a hajduvárosok.

De válaszolni fog reá egész Hajdúvármegye is a szeptemberi közgyűlésen. Vármegyeszerte készülődnek reá, hogy a demonstrálás minél fényesebb legyen.

A legerősebb tiltakozás hangján fog felszólalni e merénylet ellen az egész megye, magoknak az elrabolandó városoknak az élén. És a tiltakozás nem is lesz eredménytelen, mert nem is lehet, ha az egész hajduság szíve dobbanása mondja rá az igent.

Hadd zugjanak tehát csak a szabolcsi vészharangok, kötelet ragadunk mi is a kezünkbe — ők kényszerítettek reá, mi csak védjük magunkat becsülettel.

És ha a hajduság együtt van, akkor lehet Szabolcsvármegye is ellenünk! (—ith)

HIREK.

— **A községi közigazgatási tanfolyamok.** A községi közigazgatási tanfolyamok igazgatóit, igazgatóhelyetteseit és előadóit most nevezte ki Andrássy Gyula gróf belügyminiszter az 1908—9. tanév tartamára. Összesen nyolc ilyen tanfolyam van szervezve. — A debreceni községi közigazgatási tanfolyamnál a következők nyertek megbízást: igazgató Ozeplédy Mihály dr. vármegyei tiszti főügyész, igazgatóhelyettes U. Áh Károly, Debrecen város tanácsnoka. — A kassai közigazgatási tanfolyamnál igazgató Puky Endre dr. alispán, igazgatóhelyettes Ferdinandy Gyula vármegyei főjegyző.

— **A dunántúli hadgyakorlatok.** Ámbár a hadgyakorlatok terepén reggeli 8 óra óta erős, hideg szél fúj és a nap sem sütött ki, a király délelőtt 9 órakor a püspöki palotából nyitott udvari fogaton Bolfras főhadsegéd kíséretében a hadgyakorlatok terepére Hajmáskér felé ment. Egy másik kocsiban Kerzl udvari orvos követte. Hajmáskér közelében a mai nap folyamán döntő ütközetekre kerül a sor. Eddigi jelentések szerint Rátót közelében már összeütközések történtek.

— **A vidéki zeneiskolák támogatása.** Budapestről jelentik: Apponyi Albert gróf kultuszminiszter a vidéki zenei élet régóta óhajtott fejlesztését nagy erkölcsi és anyagi áldozattal akarja megindítani. A viznyok tanulmányozására kiküldte az Országos Zeneakadémia jelesebb tanárait, hogy személyes tapasztalataik nyomán tegyenek jelentést a vidék nagyobb városaiiban működő zeneintézetekről. A professzorok többek közt a kolozsvári, szegedi, debreceni, kassai, pozsonyi, miskolci, pécsi, nagyváradai és temesvári zeneiskolák működését, tanítási tervét és nyilvános szereplését vizsgálták meg. Tapasztalataikról terjedelmes jelentésben számoltak be a minisztériumnak, ahol most rendezik az ügyiratokat. A miniszteri biztosok főképpen azt kifogásolják, hogy a vidéki zeneiskolában jórészt nem okleveles tanárokat alkalmaznak és a tanítás anyagának összeállításánál nem tartják be a Zeneakadémia tantszabályait, ami az oktatás egységes vezetéséhez okvetlenül szükséges. A minisztériumban a felterjesztett jelentések nyomán fogják elbíralni a vidéki zeneiskolákat és így állapítják meg az 1909-iki költségvetésre tervezett nagyobb állami támogatás elosztását.

— **Templomfelavatás.** Lövöpatri községből jelentik nekünk, hogy ott vasárnap délelőtt gyönyörű népnépvétel folyt le, amely a kis község református gyülekezetének életében örök emlékezetű lesz. A községben ugyanis Sasztina Jenő és neje Csának Margit debreceni lakosok saját költségükön szép templomot építettek, melyet vasárnap avattak fel nagy ünnepségek között. A felavatáson megjelent Wessprémy Zoltán Debrecen város és Hajdúvármegye főispánja is. A szép templom 60 000 koronába került, Tóth István és Tóth Elek debreceni műépítésszek tervezték és építették fel. A templomhoz igazán méltó volt a felavatás is. Görömbey Péter szabolcsvármegyei református esperes szép imát mondott, amelyben Isten áldását kérte a nagylelkű és fejedelmi bőkezűségű adományozókra. Utána Szele György debreceni lelkész megható prédikációt mondott. A gyülekezet buzgó éneke kezdte és végezte a szép istentiszteletet. Utána nagy lakoma volt, melyen több felkészöntök hangzottak el.

— **A miniszter ajándéka.** A földművelésügyi miniszter 80 korona jutalmat küldött a mezőrendőröknek, akik állami teendőket is végeztek.

Az ipartörvény és az iparosok.

A debreceni ipar és kereskedelmi kamara szeptember hó 17-ére értekezletre hívta a kamarakerület ipartestületeit. Az értekezleten 14 ipartestületől 27 kiküldött vett részt, Stegmüller Árpád kamarai alelnök elnökléssel. Az értekezlet dr. Rác Lajos kamarai segédtitkár előadásában általánosságban elfogadta a törvénytervezetnek a munkabeszüntetések és kizárások jogi szabályozását, a békeltető és döntő bírósági eljárást, a kollektív egyezményeket és az ipari kereskedelmi bíróságokat rendező fejezeteket. — A részleteknél azonban számos módosítást javasolt. Ezek között lényegesebbek, hogy a részleges bojkott, amerikaiás szabályozások, hogy békeltetést magánügyekre ne lehessen bízni, hogy döntő bírások alá tartozzék a helybeli automobil vagy omnibuszjárat vállalat is; hogy általában döntő bírósági eljárás alá tartozzék minden hat hónapig húzódó munkaviszály, hogy döntő bíróságul a kamara székhelyén illetékes iparbíróság elnökléssel szervezendő tanács, hogy a döntő bírások eljárási szabályai pontosabban állapítandók meg. Kívánatos, hogy a kollektív egyezményeknél az egyesületek közgyűlési határozatképessége kevésbé nehezes legyen. Továbbá, hogy csak oly üzleti vagy termelési változás alapján lehessen a kollektív egyezményt időközben bármikor felbontani, mely miatt a szerződés feentartása igen lényeges kárt okozna. Az ipari és kereskedelmi bíróságokat az értekezlet önálló és oly bírók vezetése alatt álló szakbíróságokként kívánja, akiknek közgazdasági és szociálpolitikai szakképzettségük van. Az ipari és kereskedelmi bíróságok előtt az ügyvédi képviselőknek kizárását kívánja. Szávay Gyula kamarai titkár behatárolta ismertette a testületek, szakmabeli egyesületek, munkügyi választmányok és munkáskamarák szabályozását. A testületek tervezett rendjét az értekezlet így megvalósíthatatlannak találta, több rendbeli módosítást kíván tehát egyrészt az iparosság terhei könnyítése, másrészt a testületi autonomia határai védelmére és működésükre támogatására. Fölveti az értekezlet a területi rendszerű testületi szervezkedés mellett a szakmaszerű, nagyobb területekre kiterjedő, kamarakerületi és országos egységbe kapcsolódást, melynek alkotó elemei a testületi szakosztályok lennének. Ugyisint a szakmabeli egyesületek szabályozását is helyesléssel fogadta az értekezlet. Ellenben a munkügyi választmányok létesítését, melyet egyik fél sem kíván, mellőzni kívánja. A munkáskamarák helyett a kereskedelmi és iparkamaráknak kibővítését kívánja, munkásszakosztállyal. Végül dr. Rédei Rózsa segédtitkár előadásában ismertett hatósági rendszer megállapításánál nagymérvű egyszerűsítést és a büntető határozatoknak szabatos kiegészítését kívánja az értekezlet. — Egészben véve kívánatosnak találja az értekezlet az egész törvénytervezetnek egyszerűbb iparosok által is könnyebben érthető stílusban történendő átdolgozását.

A méltányosítás és a város.

A hajdumegyei méhészegyesület beadványában arra kérte a várost, hogy méhésztőlont és egyleti méhes létesítésére engedje át a Miklós-utca végén levő bikaakol telket. A város szívesen átengedi a kért telket 10 évre, de jogelismerési díj fejében. Az ügygel legközelebb a közgyűlés fog foglalkozni.

Pénz a sinok mentén.

Pásztor Béla kabai kereskedő feljelentést tett, hogy Debrecenben jártában elloptak tőle nagyobb összegű pénzt. A pénzt azonban nem lopták el tőle, hanem elvesztette és Botos András detektív meg is találta, most átadván jogos tulajdonosának.

Kossuth-lakoma.

A debreceni függetlenség kör ez évben is megünnepli Kossuth Lajos születésének évfordulóját, szeptember 19-én, szombaton este, Török Imre vendéglőjében társas vacsorát rendez. Felkérjük Debrecen hazafias polgársát, hogy a lakomán minél tömegesebben jelenjenek meg, ez által is kifejezést adva a Kossuth Lajos emléke iránt érzett tiszteletüknek. A vacsora étlap szerint lesz. — Kezdeté este 8 órákor. Jelentkezni lehet a kör Csapó-utcai helyiségében.

Őrült a bűnügyi osztályon.

Tegnap éjszaka két óra tájban a rendőrök különös alakot vittek be a bűnügyi osztályra. Első látásra nőnek nézett ki, hangja lágyan csengő női hang, de arcvonásai már férfiasak és rövid haja volt. Az illető közveszélyes őrült. Már több évet töltött a Lipótmezőn. Jakabovits Józsefnek hívják. A debreceni rendőrség előtt nem ismeretlen. — Évekig itt tartózkodott, de végre — miután mindenütt amerre kelt, botrányt, csődületet okozott, a rendőrség kitiltotta a város területéről. Most valahogyan visszakerült Debrecenbe. Tegnap éjszaka érkezett és elkezdett sétálni a városban. A nő ruhában egyedül sétáló különös alakot az éjszaka dacára is sokan vették körül és bámulták, úgy, hogy a rendőröknek a férfi-hölgyet be kellett vinniük a bűnügyi osztályra, hol lezárták.

Szerelmi tragédia.

A közeli Kunhegyesen történt, hogy elmúlt reggel lakásán három lösebből vérezve, holtan találták Póntek Sándorné, leánynevén Lódy Rozália 25 éves jómódú gazdaasszonyt. Mellette egy revolver feküdt, melyből három löstény hiányzott. Előbb öngyilkosságra gondoltak, de a csendőrség megállapította a gyilkosságot. Péntekné szerelmi viszonyt folytatott Komlóssy Sándor fiatal gazdaleánnyal és elhatározták, hogy közösen válnak meg az élettől. Este együtt voltak és amikor a legény az udvarra ment ki, a szobában lövés dördült el és a fiatal asszony oldalát a lövés gyöngön megsebezte. Komlóssy bement a szobába, mire az asszony kérlelte, hogy szabadítsa meg az élettől. Erre a legény kétszer az asszonyra löött és ez rögtön meghalt. Neki nem volt annyi lelki ereje, hogy magát is agyonlője és ezért fektette úgy az asszonyt, mintha öngyilkosságot követett volna el. A csendőrség Komlóssyt elfogta, ki mindent bevallott.

Óriási teknősbéka.

Fiuméből jelentik: A dalmát tengerparton Narento mellett a halászok 200 kilogramm súlyú, 142 centiméter hosszú teknősbékát fogtak, mely az eddig kifogott teknősbékák közt a legnagyobb. A vizsgálat megállapította, hogy a teknősbéka legalább is 150 éves. Preparálás végett tegnap Budapestre szállították.

Elfogott országos zsebmetsző.

Régóta működik már Debrecenben Grünstein Jenő hírhedt országos betörő. Legutóbb valami Antal Gáborné nevű asszonytól 60 korona pénzét ellopta, ezen vesztett rajta azután. A kifosztott asszony feljelentést tett a rendőrségen, mely egész napon át nyomozta Grünstein Jenőt, kit nagyon nehéz felismerni, mert akár óránként változtatja és egyebként is megtevesztően elegánsan öltözik. Mindezek pacára azonban Botos András felismerte az elegáns zsebmetszőt és azonnal letartóztatta. Kezdetben Grünstein Jenő nyígon adta a megsértődött és az előkelő urat, de aztán mégis csak leleplezték és a zsebmetsző királyt bevitték a bűnügyi osztályra.

Megvadult lovak.

Nagy riadalom volt tegnap este 7 órákor a Csapó-utcan. A riadalmat két ló okozta, amely özv. Kéky Sándorné 47. számú házából szekerestől együtt valahogyan kiszabadult és megvadulva rontott az utcára. Csupán a véletlenül mulott, hogy a megvadult lovak emberéletben kárt nem tettek. Így is elég bajt csináltak. A szekeret nekivágták Juhász Józsefné cipészüzletének, melynek ablakait betörték. — Az esetről a rendőr jelentést tett s a rendőrség eljárást fog indítani, hogy kinek a mulasztása miatt szabadultak el a lovak, melyek több száz koronára menő kárt csináltak így.

Borzalmas szerencsétlenség.

Aradról jelentik: Ujszentannán Ackermann István dugazdag földbirtokos neje a gyorsforralón vacsorát melegített gyermekeinek. A szesztől ruhája tüzet fogott és mivel

senkisésem volt közelében, aki segítségére lett volna, teljesen összeégett és iszonyu kínok között meghalt. Az előkelő családból származó fiatal asszony tragédiája meggyeszte nagy részvétet kelt.

Az „Építőiparosok szövetsége“

1908 szeptember hó 22-én d. u. 6 órákor az Ipartestület dísztermében rendkívüli összülést tart. Napirend: A betegsegélyezési törvény által okozott sérelmek orvoslása. Tisztelettel: Tóth István elnök.

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.

Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet — további rendelkezésig — a következő időben fog kezdődni: Péntek este háromnegyed 6 órákor, szombaton délelőtt 9 órákor, délután 4 órákor, vasárnap „Szeluchoth“ hajnali 4 órákor és este háromnegyed 6 órákor.

Köszönetnyilvánítás.

Mélyen érzett bánatunkban hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik részvétökkel enyhíteni igyekeztek nagy veszteségünket. Különösen az elhunyt kollégáink tartozunk nagy köszönettel, akik tesüleüleg jelentek meg a felednetlen végtségében, koszorúkkal borítva be a ravatalt. Isten áldása és örök halánk érte! Özv. Erics Józsefné és családja.

Országos gyümölcs és szőlő kiállítás Budapeston.

Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület is az idén az országban mutatkozó bőtermésre való tekintettel szeptember 27-től október 4-ig gyümölcs és szőlőkiállítást rendez gyümölcsvásárral egybekötve. A természet és fogyasztó közönség utját kívánja egyengetni, amidőn a kiállítással a kettőt összehozni törekszik. De ez a törekvés — amely különben minden kiállításnak feladata, — egymagában még nem felel meg a célnak, kell, hogy a kiállításnak ephemer hatását bizonyos módon megrögzítsék s helyesen csak úgy lesz megoldható a kérdés, ha a természet és a fogyasztó között állandó kapcsolatot létesít a jövő szempontjából. Amia azonban első és fő feltétele az, hogy a természet viszonyai felől kellő tájékoztatást nyújtson. A kiállítás és a vásár legfőleg csak a jelenre oldja meg a kérdést, de nem szolgáltatja teljes mértékben a jövőre nézve. Hogy a jövőre és pedig gyakorlatilag oldassék meg a kérdés a természetnek a kiállítással kapcsolatban valamely uton-módon kell, hogy hű képet nyújtson a természet viszonyai felől az érdeklődő fogyasztó közönségnek. — Legjobb módját találjuk a kiállítás katalógusában. Ezt kell oly adatokkal felszerelve ellátni, amelyek a vevőközönséget kimerítően tájékoztatják. Ennél fogva szükséges van arra, hogy minden kiállító, de esetleg nem kiállító is, hanem mindenki aki más vidéki és külföldi fogyasztóval való üzleti összeköttetés állandósítására törekszik, a katalógus számára szolgáltatassa be — és pedig pontosan szolgáltatassa be, megbízhatóságának mérvét szolgálható adatokkal; gyümölcsösének kiterjedését, termő fájának számát gyümölcsnemenként osztályozva, lehetőleg megközelítő pontossággal, hogy egyes fajtákból hány métermázsra eladó készlettel rendelkezik I. és II. szigoruan osztályozott árban, mennyi a gyümölcsök ára métermázsanként és mik az eladásra vonatkozó közelebbi feltételek. Ha ezeket az adatokat pontosan beküldik és azokat a katalógusban rendszeresen földolgozzák, úgy hogy a közönség kezébe egy olyan munkát adnak, melyből kitűnik, hogy hol vannak az országban jelentős gyümölcs kertek, illetve természetek, kitűnik a közölt fanemek számából, hogy idényenkint kikhez fordulhat a közönség gyümölcsszerzés okából a jövőben is, de világos képet alkothat magának a jelen viszonyaira nézve. Mindenestre kívánatos lenne, hogy a kiállító az új katalógus elvek szerint jelentse be gyümölcsöseit, hogy a rendező bizottság tényleg keresztül is vihessse az elvi határozatokat. Az egyesület titkársága megfelelő úrlapokat szerkesztet amelyeket szívesen rendelkezésre boesát a nem kiállítóknak is. A kiállítás különben minden tekintetben a kereskedelmi szempontokat tartotta szem előtt. A kiállítás védője dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, főrendezői pedig Magyar Kézmar és Szilvássy Géza.

— **Eltélt rablók.** Rablás büntetvével vádolva állott tegnap a debreceni kir. törvényszék előtt Gyöngyösi András és Maksa Kálmán hosszupályi-i lakosok, akik Kiss József debreceni szobafestősegédet az országúton megtámadták és kirabolták. A királyi törvényszék ezért Gyöngyösöt másfelévi börtönre, Maksa Pált két havi fegyházra ítélte. Az elítéltek felebbezték.

— **Meghívó.** A debreceni kerületi munkásbiztosító pénztár az igazgatósága határozatához képest 1908. évi szeptember hó 27-én, délelőtt 10 órakor az „Iparos Othon” dísztermében (Simonffy-utca 1. sz. 3. ajtó, 2. emelet) közgyűlést tart, amelyre a pénztári közgyűlési kiküldöttet ezennel meghívom és pontos megjelenésüket kérem. Tárgy: Az 1907. évi XIX. törvények 122-ik §-a alapján és a m. kir. munkásbiztosítási hivatal 3462—1908. számú rendeletéhez képest a debreceni kerületi munkásbiztosító pénztár alapszabályainak megalkotása. Kelt Debrecen, 1908. szeptember hó 12-én. — Dávidházy, pénztári elnök.

— **A pörös fal.** Tudvalevően Grausz Mór elvesztette a várossal szemben pörét ama bizonyos Simonffy-utcán kínai fal dolgában, melyet most már vissza fognak állítani. — Ez azonban kellemetlen a ház tulajdonosára, ki beadványban ajánlatot tett a városnak, hogy vegye meg tőle a házat és telket. — Azonban olyan magas árban kínálta megvételre a házat, hogy a tanács elállott a megvételtől.

— **Az emberiség nagy tömege pusztul el a legnagyobb ellenőg, a tüdővész által.** Szerencsére manapság már nem vagyunk tehetetlenek a borzasztó betegség ellen, mint annak előtte. A modern gyógytudomány a „Sirolin-Roche”-ban egy oly hatásos szer birtokában van, amely a tüdővész tovatérését feltartóztatja, a köhögést és köpetet csökkenti, az étvágyat és a testulnyt emeli és ezen betegség összes jelenségeit megszünteti. Amellett ezen szer kellemesen szedhető s huzamosabb használatnál is teljesen ártalmatlan. Kapható minden gyógyszerárban.

— **Meglopott debreceni kereskedők** című tegnapi hírnkre vonatkozólag Berger Józsefne — ki tegnap szerkesztőségünkben járt — kijelenti, hogy lakásán a házkutatás alkalmával semmiféle árucikket nem találtak és az egész ügy elejétől fogva nyugodtan nézett, mert mint az már is kiderült, ő a dologban ártatlan.

TAVIRAT és TELEFON

A veszprémi hadgyakorlatok.

Veszprém, szeptember 17. Ó felsége jelenlétében folynak a hadgyakorlatok, a legfelsőbb Hadur legnagyobb meglepedésére. Ma a „Kiáltó” hegyről nézte a háborút. Végiglovagolt a II-ik lovasosztály előtt és három órakor visszatért a városba. A döntő ütközet Veszprém közelében várható.

Letartóztatott orvos.

Budapest, szeptember 17. Ma letartóztatták Polgár Odón orvost, tiltott manipulációkért. Ő okozta a nemrég elhunyt Szuka Pálné halálát is. Számtalan esetben bizonyították rá borzalmas bűneit, ő azonban tagad.

A berlini inparlamentáris kongresszus.

Berlin, szeptember 17. Ma Bülov német birodalmi kancellár hatalmas beszédet mondott. Utána Apponyi méltatta az inpar-

lamentáris kongresszusok alapítóját, Kriment óriási lelkesedés mellett. Zajosan tüntettek Apponyi mellett.

Szulejman Triesztben.

Trieszt, szeptember 17. Szulejman plevjai pasa ma ideérkezett és jelentkezett az illetékes hatóságoknál. Plevjában a helyzet ürhetetlen, mozgósítják valószínűleg a zágrábi és temesvári hadtesteket.

Vérszegénység

ellensúlyozásául tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, amely a vért gazdagítja és a test husát szilárdá és egészségessé teszi.

A SCOTT-féle Emulsió

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meg-

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt kérik figyelembe venni.

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógyszerárban.

Szerkesztői üzenetek.

Függetlenség szerkesztősége
Arad. Hajnal Gyula kiadóhivatali igazgatójuk a „Debrecen” pénzeit elsikkasztotta és még közokiratot is hamisított. Sziveskedjenek ezt saját érdekükben tudomásul venni és reá vigyázni.

Áru- és értéktözsde.

— szept. 17. —

A határidőüzenet.

Buza kínálat mérsékelt, vételkedv esékély. Lanyha irányzat mellett 20,000 méter-mázsa került forgalomba gyöngén tartott árakon. Egyéb gabonanemek nyugodtak, Idő: boros.

NYILT-TÉR.

E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Eladó ház.

Vidékről beköltözőknek igen alkalmas új ház, szép nagy udvarral, jó vízü kuttal igen közel a főutcához, olcsó törlesztéses kölcsön van rajta,

rendkívül előnyös

feltételekkel megvehető. Cim

o o a kiadóhivatalban. o o

Szerkesztésért felelős: a főszerkesztő.

Az iskolai év

kezdeté alkalmából ajánljuk dusan felszerelt rak-tárunkat a t. szülők szives figyelmébe. Fiu- és férfingek. Lábravalók és harisnyák. Nyak kendők, paplanok. Madracok és flanel takarók nagy választékban feltűnő olcsó szabott árakhoz:

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat és szőnyegáru-háza Debrecen, Rózsa-utca.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, daráló, őrlőmalmok, egytetemes aczál-ekék, 2- és 3-vastu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

29,627. III/1908. sz. oszt.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Nagykároly állomásán 1909. évi március hó 31-én a vasuti vendéglő bérlete lejár, ugyanazon időponttól számítandó öt évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdetik.

Az 1 koronás bélyeggel és „Ajánlat a a magyar királyi államvasutak Nagykároly állomásán levő vendéglői üzlet bérletére” felirattal ellátott, nemkülönb a kellő okmányokkal felszerelt borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1908. évi október hó 1-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak debreceni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján térítve be kell nyújtandók be. Ugyanazon időpontig bánatpénzül háromszáz korona készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattal, a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással. A vendéglők bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és kereskedelmi) osztályában (Tisza palota II. em., 10. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-tól d. u. 2 óráig) megtekinthetők, miert is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vételét nem fogadják.

A vendéglő helyiségek közül az I—II. oszt. étterem fűtése és villágításáról a vendéglős saját költségén köteles gondoskodni, míg a III. oszt. váró és étterem világítási és fűtési költségeit fele részben a vasuti intézet, fele részben pedig a vendéglős viseli.

Az ajánlat feletti döntés határidejéül a pályázati határidő lejártától számítva nyolc hét tüzetik ki.

Kelt Debrecen, 1908 szeptember hó.
Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

A HAJDUNEGYEI MÉHÉSZEGYLET
MÉZ
TERHÉKEINEK HEGYBIZOTT ELÁRUSÍTÓJA
DEUTSCH LAJOS
FÜSZERKERESKEDŐ PIAC-UTCA 38.

1 kgr pergetett méz 1 kor. 20 fillér.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetésével felvétetnek a kiadóhivatalban:

Arany János-utca 2-ik szám,
(Hungária kávéház).

1240—1908. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak V. 2117/2—1908. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Szikszay Albert részére Farkas József debreceni lakostól 500 kor. tőke, ennek megítelt napjától számítandó 5 % kamatai és az eddig összesen 100 kor. 16 fill. perköltség erejéig 1908. évi június hó 13-án bíróság le- és felülfoglalt és 15024 koronára becsült butorok és más egyéb ingóságok 1908. évi október hó 6-án délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és Egyletkertben és Piac-utca 26. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debrecen, 1908. évi szeptember 4.

Oláh Géza,
bírói kiküldött.**Iskola czikkeket**

könyvtáskákat, könyvsziljakat, tokk és tolltartókat, tentatartókat, palatáblát, írót, tollat és kőironokat osaklis a

Párisi nagy bazarban

lehet olcsón vásárolni.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. képviselője. Iroda Debrecen, Piac-utca 77. szám (az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berendezéseket, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a legszolidabb kivitelben erőátviteli motorberendezéseket. Nyomdák, műhelyek, szivattyúk stb meghajtására a leghasznosabb kivitelben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilárokat, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket. iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat, Tervek és költségvetés díjtalan.

Dr. KARDOS SAMUés
dr. GABOR JENŐ

társ-ügyvédi irodája f. évi augusztus 16-tól kezdve Ipar- és Kereskedelmi Bank, Piac-u. 58. sz. a. palotájában I. emelet 14. ajtó szám alatt van.

Iskolás-

gyermek részére, kész fehérneműk zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, pokrócok, (flanell takarók) és ágyszerítők legnagyobb választékban s legjutányosabb árakon kaphatók

Kardos László

vászon- és kelengye-üzletében

Debrecen, Kossuth-u.9.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata

Debrecen nagytrafik udvar.

Legolesóban és szakszerűen készít villamos villágítási- erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és évi jókarban tartását, valamint minden e szakmába vágó legkomplikáltabb munkát.

Okulárium

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15. félemeleten. Wien, I. Kärtnerstrasse 39. Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus dr. vezetése alatt. Szemüvegek és orrcsüptetők 3 koronától feljebb. Színházi és távcsövek minden kivitelben dus választékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

Boros hordók

és taposókádak használt

és uj, minden nagyságban és

menyiségben

o o kaphatók o o

Péterfia-utca 76.

Ugyanott 1 üzleti petroleumos tartály is eladó.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az **Általános Tudósító** (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Bpest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid árakon eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képvisellete, vidéki lapok központi hirdetési osztálya számos hírlap kizárólagos kezelősege. Díszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék felvilágosítással díjmentesen.

Mérnök-akadémia!

gépész, villany, építésmérnöknek és építésvezetőknél. Fővételi feltétel 6 gymnasium osztály, vagy hasonló előképzettség vagy szakiskolai végzettség. Bővebbet az útmutatóban.

WISMAR, am der Ostsee.**Erőt és ifjúságot**

szerezhet ismét az elgyengült, idő előtt kimerült beteg, ha követi az ingyen könyvecskében felsorolt utasításokat, mely könyvecskét alábbi címtől postán kérheti mindenki díjtalanul. Vhyra Társaság Budapest, V. Váci körút 78. II. 14.

Borsajtók**Bornymó-zsákok**

szőlőzuzók,

faputtonok

raktára

Sesztina Lajos

vasútleletében Piac-utca 23.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beiktatott.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

Peérban (Szilágymegyében) 100 véka finom faju téli alma helyben eladó. Értekezhetni Szent Anna-u. 32.

Vidéki városban közel Debrecenhez egy ház, jömeneteli Koresma, trafik fűszer üzlettel ellátva eladó, értekezés Csapó-utca 10.

6 db „LOLLER“ faju, kiváló repülési galamb jutányosan eladó Honvéd-u. 29. sz.

Mindennemű férfi és női kalapok tisztítását a legdivatosabb forma szerint és a legszébb kivitelben a legjutányosabb árak szerint készíti özv. **Kiss Gáborné utóda BORZA ISTVÁN** kalapos üzlete Debrecen, Főpiac, (Stenczinger ház). Cilinderek azonnal vasaltatnak.

Díószegi u'on a hetedik kilométernél 16 köblös föld kiadó. A tanyában értekezhetni.

Eladó az Ondódon 29 öl szántóföld új épülettel a Vedres dűlőben, ára 3400 ft, 500 forint teherrel. Értekezhetni özvegy Cseresznyés Ferencnéél ugyanott.

1 raktár, 1 nagy pince száraz és tiszta, kiadó. Hatvan-utca 69. szám vásártér. Csicsó Lajosnál.

Egy fűszerüzlet olesón átadó más válalat véget Kónya-telep 38.

3 db függőlámpa használt, eladó. Lindenfeld Ignac, Tizenháromváros-u. 14.

Jó fehéremű varróúrnok pártfogását kéri. Cserepes u. 7.

Az Ebesen, a vérvölgyi megállónál, közvetlen a vasut mellett 32 és fél katasztrális hold föld a rajta levő épületekkel együtt eladó. Értekezni lehet: Miklós-utca 39. sz. a.

200 koronát fizetek azon vasutasnak, aki engem a forgalmi személyzethez betesz. Cim a kiadóhivatalban.

Polgári és elemi osztályu magánvizsgákra előkészítő okleveles tanítónő. Megkeresések a kiadóba kéretnek „Tanítónő“ jelígre.

Legjobb anyaggal, legolcsóbban és legmegbízhatóan rendez be, helyben és vidéken, villamos villágítást, ivólámpákat, izzólámpákat, költségvetést díjtalanul.

FÖLDVARI L.
Kossuth-utca 1. az udvarban. — Telefon 168. sz. — Tanuló felvétetik.

Német órákat kezdőknek, haladóknak, javító és magánvizsgálatra készülőknek nagyon jutányos árért ad, intelligens, képzett urleány. Cime a kiadóban.

Utcai

lapelárusítók

felvétetnek a kiadóhivatalban:
Debrecen, Aranv János-utca 2. sz.

Cimbalom pedálos, teljesen új, gazdagon díszítve, gyönyörű hanggal, melynek értéke 500 korona, most minden áron azonnal eladó. Darabos-utca 57.

Tankönyvek féláron.

Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek az új tantervhez alkalmazva fél áron kaphatók **Harmathy** antiquariumban, Fűvészkert-u. 14. Iskolataskák rendkívüli árszállítással.

Kereslet.

Álló íróasztal, továbbá copirprés és egy nagy íróasztal sürgősen megvételre kerestetik Lorántffy-utca 13.

Egy kiszolgáló jó fizetéssel felvétetik a Szilágyságban Csapó-u. 7.

Elszegényedett uri, vagy iparos leány három gyermek mellé kerestetik, a legkisebbik 5 éves; aki német nyelvet bír, előnyben részesül. Értekezhetni Attila-tér 3. szám.

Gazdatisztet keres Klein Testvérek Intézete Dégenfeld-tér.

Ügyes és szolid varrólányok felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 1.

Egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik Felegyházy János fűszer-üzletében Piac- és Miklós-utca sarok.

MOLLITERGIN,

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasa szer a

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifujta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára **Mihalovits Jenő** gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,
lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.
debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettetnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. Villágtöltőestek, csillárok és szerelvények **dua** választéka.
Telefon szám: 568. 1068

Dorogán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg, divatruháza

Debreczen,

*** Kistemplombazár. ***

Megérkeztek az őszi idény **ujdonságai** női ruhakelmék — Flanelek — selymek — ruhák — diszekben.

Óriási választék!

Az

Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca 2. (városháza alatt)

feloszlik.

A raktáron levő jó mosó

zefirek

métere

17 és 19 krajcárért
lesznek elárusítva. 3

Kitűnő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. Orvosilag ajánlva.
Üdit, gyógyít.

Ivógyógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: **Muschong buzaiási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.**
Debreceni főraktár Grünberger és Gifók cégnél.